

”קחו מזמרת הארץ בכליכם”

Songs of the Halutzim and the Early State of Israel

בראשית מ”ג:יא

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׂרָאֵל אֲבִיהֶם אִם־כֵּן | אִפּוּא זֹאת עֲשׂוּ קָחוּ מִזְמֶרֶת הָאָרֶץ בְּכֻלֵּיכֶם וְהוֹרִידוּ לְאִישׁ מִנְחָה מֵעֵט צָרִי וּמֵעֵט דְּבַשׁ נִכְאֹת וְלֹט בְּטָנִים וּשְׂקָדִים:

Their father Yisrael said to them, "If it be so, then do this: take from **the most praiseworthy of the land** in your utensils, and bring it down to the man as a tribute – a little balsam, a little honey, spices, ladanum, pistachios, and almonds.

רש”י מזמרת הארץ – כתרגומו: משבח הארץ, שהכל מזמרין עליו כשהוא בא לעולם.

This is rendered in the Targum by "Take of that which is praised in the land" – that about which people sing its praise (מזמרים) when it comes into existence (Genesis Rabbah 91:11).

Love of Land	Fighting Words	First Words:
<p>שיר העמק זמר זמר לך הוי ארצי מולדתי שדות שבעמק קסם על ים כנרת בערבות הנגב הורה חדרה הורה אילת יקבי ראשון לציון</p>	<p>זמר הפלוגות שיר הפרטיזנים הטנדר נוסע שיר המגן והמרי שיר הפלמ"ח הן אפשר באב אל וואד לא תנותק השלשלת היו שני חברים</p>	<p>אל יבנה הגליל אל הציפור ברכת עם (תחזקנה) שאו ציונה אנו באנו ארצה בגליל בתל-חי שיר החלוצים (אנו נהיה) אגדה (על שפת ים כנרת) אומרים ישנה ארץ שיר הגמל ואנחנו (נבנה ארצנו) ירושלים למדבר שאנו תל-אביב מי יבנה בית מלאו אסמינו בר שורו הביטו וראו מדינה</p>
<p>שבולת בשדה היו לילות לא הרוח עם עולם (מה נשמע לרגעים) רב הלילה הורה טוב (סובבוני) שיר הבוקרים</p>	<p>(Anti-)Religious Zionism תקוותנו שמחו נא ופרקו העול אני מאמין (שחקי) הוי אחים נריע יד אחים השומר הדתי יחיה בהר בגאי ארץ ישראל בלי תורה ארץ ישראל דאס לאנד פון תורה</p>	
<p>MISC זמר נוגה (התשמע קולי)</p>		

<p> כְּנֶרֶת לָנוּ בְּגָלִיל... מְגִדָּל לָנוּ בְּגָלִיל.. מוֹצָא לָנוּ בִּיהוּדָה... מַחְנֵים לָנוּ בְּגָלִיל... מְסַחָה לָנוּ בְּגָלִיל... מְרַחֲבִיהָ לָנוּ בְּגָלִיל... מְשַׁמֵּר הַיַּרְדֵּן לָנוּ בְּגָלִיל... מְלַחֲמֶיהָ לָנוּ בְּגָלִיל... מְטוֹלָה לָנוּ בְּגָלִיל... נֵס צִיּוֹנָה לָנוּ בִּיהוּדָה... סֶגְרָה לָנוּ בְּגָלִיל... עֵין גִּנַּיִם לָנוּ בִּיהוּדָה... עֶקְרוֹן לָנוּ בִּיהוּדָה... פְּתַח תִּקְוָה לָנוּ בִּיהוּדָה... פּוֹרְיָה לָנוּ בְּגָלִיל... [ללא צ'] קֶסֶטִינָה לָנוּ בִּיהוּדָה... קַלְנֵדָּה לָנוּ בִּיהוּדָה... רֵאשׁוֹן לְצִיּוֹן לָנוּ בִּיהוּדָה... רְחוֹבוֹת לָנוּ בִּיהוּדָה... רְחֻמָּה לָנוּ בִּיהוּדָה... רֵאשֶׁפְנָה [!] לָנוּ בְּגָלִיל... שְׂפִיָּה לָנוּ בְּשׁוֹמְרוֹן... [אין בת'] </p>	<p> אֵל יִבְנֶה הַגָּלִיל, בְּרוּךְ יִבְנֶה הַגָּלִיל! אֶטְלִיט לָנוּ בְּשׁוֹמְרוֹן, אֶטְלִיט לָנוּ בְּשׁוֹמְרוֹן אֵל יִבְנֶה אֶת שׁוֹמְרוֹן, בְּרוּךְ יִבְנֶה אֶת שׁוֹמְרוֹן!! אֵל יִבְנֶה הַגָּלִיל... בְּאֵר יַעֲקֹב לָנוּ בִּיהוּדָה בְּאֵר יַעֲקֹב לָנוּ בִּיהוּדָה אֵל יִבְנֶה יְהוּדָה בְּרוּךְ יִבְנֶה יְהוּדָה אֵל יִבְנֶה הַגָּלִיל... בֶּן שֶׁמֶן לָנוּ בִּיהוּדָה... בֵּית שְׁלֹמֹה לָנוּ בְּשׁוֹמְרוֹן... גִּדְרָה לָנוּ בְּשׁוֹמְרוֹן... גֶּן שְׁמוּאֵל לָנוּ בְּשׁוֹמְרוֹן... דְּגַנְיָה לָנוּ בְּגָלִיל... הַר טוֹב לָנוּ בִּיהוּדָה... וְאֲדֵי חֲנוּן לָנוּ בִּיהוּדָה... זְכָרוֹן יַעֲקֹב לָנוּ בְּשׁוֹמְרוֹן... חֲדָרָה [!] לָנוּ בְּשׁוֹמְרוֹן... חֲלָדָה לָנוּ בִּיהוּדָה... טַנְטוֹר לָנוּ בְּשׁוֹמְרוֹן... יְסוֹד הַמַּעֲלָה לָנוּ בְּגָלִיל... יַמָּא-יִבְנֵאל לָנוּ בְּגָלִיל... כְּפַר סָבָא לָנוּ בִּיהוּדָה... כְּפַר אוֹרְיָה לָנוּ בִּיהוּדָה... </p>
---	---

האם-עוד לא-נבלו הפרחים שתלתי
כאשר נבלתי אנכי?
אזכרה ימים כמוהם פרחתי,
אך עתה זקנתי, סר כחי.

ואחי העבדים, הזרעים בדמעה—
הקצרו ברנה העמר—?
מי יתן-לי אבר ועפתי אל-ארץ
בה ינץ השקד, התמר!

כבר כלו הדמעות, כבר כלו הקצים—
ולא הקיץ הקץ על-יגוני,
שלום רב שובך, צפורי היקרה,
צהלי-נא קולך ורני!

שלום רב שובך, צפורה נחמדת,
מארצות החם אל-חלוני—
אל קולך כי ערב מה-נפשי כלתה,
בחרף בעזבך מעוני.

זמרי, ספרי, צפורי היקרה,
מארץ מרחקים נפלאות,
הגם שם בארץ החמה, היפה,
תרבינה הרעות, התלאות;

התשאי לי שלום מאחי בציון,
מאחי הרחוקים הקרובים?
הוי מאשרים! הידעו ידוע
כי אסבל, הוי אסבל מכאובים?

הידעו ידוע מה רבו פה שוטני,
מה רבים, הוי רבים לי קמים?
זמרי, צפורי, נפלאות מארץ,
האביב בה ינוה עולמים.

התשאי לי שלום מזמרת הארץ,
מעמק, מגיא, מראש הרים?
הרחם, הנחם אלוה את-ציון,
אם עודה עזובה לקברים?

ועמק השרון וגבעת הלבונה—
היתנו את-מרם, את-נרדם?
ההקיץ משנתו השב בייערים,
הלבנון הישן, הנרדם?

הירד כפנינים הטל על הר הרמון,
אם ירד ויפל כדמעות?
ומה-שלום הירדן ומימיו הבהירים?
ושלום כל-ההרים, הגבעות?

<p>כָּל עוֹד שָׁם עָלַי דְּרָכִים שָׁם שָׁעַר יָבֵת שְׂאִיָּה וּבִין חֲרָבוֹת יְרוּשָׁלַיִם עוֹד בַּת-צִיּוֹן בּוֹכָה.</p> <p>כָּל עוֹד שָׁמָּה דְמָעוֹת טְהוֹרוֹת מַעֲיִן-עַמִּי נוֹזְלוֹת לְבָבוֹת לְצִיּוֹן – בְּרֹאשׁ אֲשֶׁמוֹרוֹת יָקוּם בְּחֲצֵי הַלַּיְלוֹת.</p> <p>כָּל עוֹד רָגַשׁ אֶהְבֵּת-הַלֵּאָם בְּלֵב הַיְהוּדִי פּוֹעֵם עוֹד נוֹכַל קוּה גַם הַיּוֹם כִּי יִרְחַמְנוּ אֶל זֹעֵם.</p> <p>שָׁמְעוּ אַחֵי בְּאַרְצוֹת נוֹדֵי אֶת קוֹל אֶחָד חוֹזֵינִי "כִּי רַק עִם אַחֲרוֹן הַיְהוּדִי גַם אַחֲרִית תִּקְוֹתֵנוּ."</p>	<p>עוֹד לֹא אָבְדָה תִּקְוֹתֵנוּ הַתִּקְוָה הַנוֹשָׁנָה מִשׁוּב לְאַרְץ אֲבוֹתֵינוּ לְעִיר בָּהּ דָּוִד חָנָה.</p> <p>כָּל עוֹד בְּלִבּוֹ שָׁם פְּנִימָה נִפְשׁ יְהוּדֵי הוֹמִיָּה וּלְפָאֲתַי מִזָּרַח קְדִימָה עֵינֵינוּ לְצִיּוֹן צוֹפִיָּה.</p> <p>כָּל עוֹד דְמָעוֹת מַעֲיִינֵינוּ תִּרְדָּנָה כְּגֶשֶׁם נְדָבוֹת וּרְבָבוֹת מִבְּנֵי עַמֵּנוּ עוֹד הוֹלְכִים לְקַבְּרֵי-אֲבוֹת.</p> <p>כָּל עוֹד חוֹמַת-מַחְמַדֵּינוּ עוֹד לְעֵינֵינוּ מִיַּפְעַת וְעָלֵי חֲרָבֵנוּ מִקְדָּשֵׁנוּ עֵין אַחַת עוֹד דּוֹמַעַת.</p> <p>כָּל עוֹד הַיְרֵדֵנוּ בְּגָאוֹן מִלֵּא גְדוּתֵנוּ יָזְלוּ וּלְיָמִים כְּנֶרֶת בְּשָׂאוֹן בְּקוֹל הַמֶּלֶךְ יִפְלוּ.</p>
--	---

יחזקאל פרק לז

(י) וְהִנֵּבֵאתִי כְּאֲשֶׁר צִוֵּנִי וַתְּבוֹא בָהֶם הָרוּחַ וַיְחִיו וַיַּעֲמֵדוּ עַל רַגְלֵיהֶם חֵל גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד: ס

I prophesied as He commanded me. The breath entered them, and they came to life and stood up on their feet, a vast multitude.

(יא) וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן אָדָם הַעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה כֹּל בַּיִת יִשְׂרָאֵל הֵמָּה הִנֵּה אִמְרִים יִבְשׁוּ עֲצָמוֹתֵינוּ וְאָבְדָה תִּקְוֹתֵנוּ נִגְזַרְנוּ לָנוּ:

And He said to me, "O mortal, these bones are the whole House of Israel. They say, 'Our bones are dried up, our hope is gone; we are doomed.'

(יב) לְכֹן הַנִּבָּא וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְקֹוֹק הַנְּה אֲנִי פֹתַח אֶת קְבֻרֹתֵיכֶם וְהֵעֲלִיתִי אֶתְכֶם מִקְבֻרֹתֵיכֶם עִמִּי וְהִבֵּאתִי אֶתְכֶם אֶל אֲדַמַּת יִשְׂרָאֵל: ס

Prophecy, therefore, and say to them: Thus said the Lord GOD: I am going to open your graves and lift you out of the graves, O My people, and bring you to the land of Israel.

<https://www.zemereshet.co.il/m/song.asp?id=438>

- Moshe Kusevitzky
- Richard Tucker
- Al Jolson

[barbra streisand singing hatikvah in israel - Google Search](#)

הפסוק

שיר החלוצים

לחנן בכישים - סהמ

אנו נהיה הראשונים,
בה אסרנו את אל אלה,
אנו נהיה בין המונים,
גם השירה גם אנחנו.

אנו חלוקים, אנו באים,
יש עבודה עד קלי ניי,
גשע עצים על הפלחים,
גם קרר וגם פניא.

אנו גם את הכישים,
נהגנו צור לאקניציה,
"הידרו" וגם הפטישים
כשנרנו את השיר:

עוד לא נצאו הקדרים,
כל העולם ישן עוד;
שיר שלבין על הסרים,
קום, החלוקי, קום עבד!

אם עסקה לטענת
יה ארובה, תרמת'אם,
הזקים גלים כנענת
אך אל לקף הזמים הם.

עד כי הפועל סבל אלה,

סחת שדבת'אקק אנה נקה אנסה
האדקה -
ולאור יוקם היא חולקת - תאנה עקה
האנה נקה ...

סחת פרום קרש עצים נעור הקוסף
סחטקטת -
ובשדה הקה גדלה, אך אילי'טגל
אין שופע ...

עין השחק אל הארץ ועין ארץ
נשאה טעלה -
ובארץ אד לא יעל, ובשחק
אין עב קלה ...

וקריות ים התחפא, וקבל הזקום
אין גיר נו'ע -
דקטה! דקטה! עם'הקובים את הקטקה
אך יקריע ...

אך הנה רועים סחליליתם קעונים את
הקדרים -
ובלב החקנה תציון: לולה עולה
על הקרים!

יעקב שטיינברג

בלי יודעים.

(מן הסריה טבעורים)

(סוף)

אָנוּ נְהִיָּה הָרֵאשׁוֹנִים,
כֹּה אֲמַרְנוּ אַח אֶל אַח.
אָנוּ נְהִיָּה בֵּין הַבּוֹנִים
נִט אֲנִי, נִט אַנְדִּי.

אָנוּ הוֹלְכִים, אָנוּ בָּאִים
יֵשׁ עֲבוֹדָה עַד בְּלִי דִי.
נִטַּע עֲצִים בֵּין הַסְּלָעִים
גַּם בָּהָר וְגַם בַּגֵּיא.

אָנוּ נֹסֵל אֶת הַכְּבִישִׁים
נִחְצֵב צוֹר לְאַבְנֵי גִיר.
"הִידָד", יַעֲנוּ הַפְּטִישִׁים
בְּשִׁירְנוּ אֶת הַשִּׁיר.

עוֹד לֹא יֵצְאוּ הָעֵדָרִים
כָּל הָעוֹלָם יִשָּׁן עוֹד
שָׁחַר מִלְּבִין עַל הַהָרִים—
קוּם, הִחְלוּץ, קוּם עֲבַד!

אִם עֲגַמְתָּ לְמִזְכָּרְתָּ
יָד-אֶהוּבָה, בְּרֶכֶת-אִם
הוֹמִים גְּלִים בְּכַנְנֶרֶת
אֲדָא אֶל לְבָד הוֹמִים הֵם.

עַד כִּי תַעֲטוֹף תִּבֶּל צֶלֶה
וַיִּזְרַק יַעֲשֶׂה אֵשׁ וְדָם
סִלּוּ, סִלּוּ הַמְּסָלָה
פִּנּוּ דָרָד, שְׂבִיל הָעֵם!

שירי הדתי(ים)

ארץ ישראל בלי תורה (1929)

<https://www.zemereshet.co.il/m/song.asp?id=4843>

אַרְצֵי יִשְׂרָאֵל בְּלִי תוֹרָה
הִיא כְּמוֹ גּוֹף בְּלִי נְשָׁמָה
דוֹנְדָאִי דוֹנְדָאִי ...

על השיר

- מקהלת המדרשה למוזיקה בלוינסקי (סרטון)
- מקהלת ישיבות פלטבוש ודב רוול (האזנה)

על פי אליהו הכהן, דוד שמעונוביץ' כתב את השיר מיד **לאחר פרעות תרפ"ט** ופרסמו בחוברת משנת תר"ץ.

יד אחים

מילים: משה צבי גריה (מנקין) לחן: מיכאל (מכל) פרלמן הלחנה 1953 :

[יד אחים \(לחן פרלמן\)\(zemereshet.co.il\)](http://www.zemereshet.co.il)

יָד אַחִים לְכֶם שְׁלוּחָה, הַנֶּעַר הַחֲבִיב

עַל דְּגִלְנוּ בְּלֶכֶם, חֲנוּ מִסָּבִיב

יִזְהִיר לְכֶם כּוֹכַב תּוֹרָה

דְּרַכְכֶם סוּגָה בְּעִבּוּדָה

בְּלֵב אֲמִיץ וּבְעִזָּרְתְּ ה', עֲלֵה נִעְלָה!

קְדִימָה בְּנִי-עֲקִיבָא, הִיָּדָד בְּמַעְלָה!

מוֹלְדֵת זֹ, אֲרָץ אָבוֹת, אֲרָצְנוּ הַקְדוּשָׁה

מִיָּדִי אֲבִיר-יַעֲקֹב לָנוּ מוֹרְשָׁה

רְאֵשֵׁינוּ בְּעִמְקֵי תּוֹרְתָה

כְּפִינוּ בְּרִגְבֵי אֲדָמְתָה

בְּלֵב אֲמִיץ וּבְעִזָּרְתְּ ה', עֲלֵה נִעְלָה!

קְדִימָה בְּנִי-עֲקִיבָא, הִיָּדָד בְּמַעְלָה!

https://onegshabbat.blogspot.com/2014/04/blog-post_11.html

מילים: משה צבי נריה (מנק"ן)

לחן: עממי חסידי

כתיבה: ל"ג בעומר תרצ"ג 1933

הוי אָחים נָריע
עַד אָשֶׁר נָגיֵעַ
לְקְבוּצַת בְּנֵי עֶקִיבָא
פֶּנֶת אָבֹן אָרִיחַ
בְּרָנָה נָניחַ
עַד תִּקְרָה וּמַעְזִיבָה

הוּ מְתִי יְבֹא הַיּוֹם
יִתְגַּשֵּׁם הַחֲלוֹם
חֲלוֹם חֲזוֹן הַנְּעוּרִים
חֲבֻצֶלֶת הַשָּׁרוֹן
עִם כְּלָנוּ רֹן תֵּרוֹן
יִתְפָּרְצוּ כּוֹחוֹת עֲצוּרִים

שיר העמק (1934)

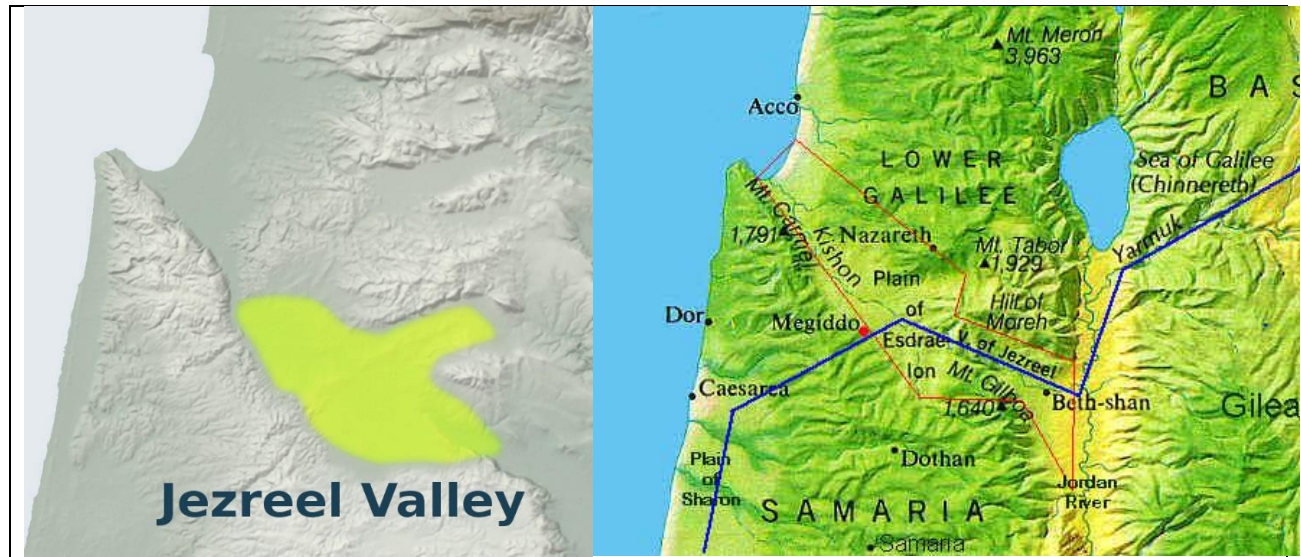
<https://www.zemereshet.co.il/m/song.asp?id=161>

מילים: נתן אלתרמן | לחן: דניאל סמבורסקי | כתיבה 1934 :

The Land of Promise לחיים חדשים <https://www.youtube.com/watch?v=dZ-RUGhtNbo>

<p>The weary came to rest and finish their labors. Pale night covers The fields of the Jezreel Valley. Dew underneath and moonlight above, From the Beit Alpha to Nahalal.</p> <p>Oh, what a night of nights Silence over Jezreel Sleep dear Valley, land of glorious beauty We will guard you.</p> <p>The sea of grain is swaying, the song of the flocks rings out, This is my country and her fields, This is the Jezreel Valley. Bless my country reveler From Beit Alpha to Nahalal.</p> <p>Oh what ...</p> <p>Mount Gilboa is darkened A horse gallops from shadow to shadow. A voice is carried high. Over the fields of the Jezreel Valley. Who is shot? who has fallen? Between Beit Alpha and Nahalal.</p> <p>Oh what ...</p>	<p>בָּאָה מְנוּחָה לִיָּנֵעַ וּמְרֻגָוֶעַ לְעֵמֶל. לַיְלָה חוֹר מְשִׁתְרַע עַל שְׂדוֹת עֵמֶק יְזֵרְעֵאל. טַל מְלֻמָּטָה וּלְבָנָה מְעַל, מִבֵּית אֶלְפָּא עַד נְהַלָּל.</p> <p>מָה, מָה לַיְלָה מְלִיל? דְּמָמָה בְּיְזֵרְעֵאל. נוֹמָה עִמָּךְ, אֶרֶץ תִּפְאָרֶת, אָנוּ לְךָ מְשִׁמְרֵת.</p> <p>יָם הַדָּגָן מִתְנוּעֵעַ, שִׁיר הַעֵדָר מְצַלְצֵל, זוֹהִי אֶרֶץ וּשְׂדוֹתֶיהָ, זֶהוּ עִמָּךְ יְזֵרְעֵאל. תִּבְרַךְ אֶרֶץ וְתִתְהַלָּל מִבֵּית אֶלְפָּא עַד נְהַלָּל.</p> <p>מָה, מָה לַיְלָה מְלִיל...?</p> <p>אֶפֶל בְּהַר הַגִּלְבּוֹעַ, סוֹס דּוֹהֵר מְצַל אֶל צֵל. קוֹל זַעֲקָה עָף גְבוּהָ, מְשִׁדוֹת עִמָּךְ יְזֵרְעֵאל. מִי יָרָה וּמִי זֶה שָׁם נָפֵל בֵּין בֵּית אֶלְפָּא וְנְהַלָּל?</p> <p>מָה, מָה לַיְלָה מְלִיל...?</p>
---	---

<http://hebrewsongs.com/?song=shirhaemek>

September 11, 1921

Moshav Nahalal, the first moshav ha'ovdim (workers settlement), is founded in the northwest Jezreel valley about halfway between Haifa and Afula. The moshav was founded by 80 families who had come to the Land of Israel during the second aliyah (1904-1914) and who had lived and worked in a variety of villages and even some of the earliest kibbutzim.

The initial settlers in Nahalal wished to create a new type of agricultural settlement that blended some of the communal principles of the kibbutz but also allowed for private ownership of land. Each founding family received 25 acres of land. The founding principles of the moshav at Nahalal were:

- A. National land – land given to settlers on lease, in order to prevent trade in land
- B. Independent work – that the settler would work his farm helped by his family, without paid work.
- C. Mutual assistance – individual assistance when necessary, by physical work or financial assistance.
- D. Communal buying and selling – enabled farmers to direct most of their energies to work on their farms, preventing the need to market the produce or buy the necessary farm needs. Also to prevent competition on prices of products between the members.
- E. Hebrew Language

Beit Alpha, a kibbutz, was founded in 1922 by immigrants from Poland.